

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 1. An matrimonium defectu formæ invalidum, valeat in vim Sponsalium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

Testium. Sic Joannes Baptist. de Luca Part. 5. libri 14. discursu 26. num. 4. his præmissis.

§. I.

An matrimonium defectu formæ invalidum, valeat in vim Sponsalium?

651. Resp. matrimonia fidelium, nulliter contracta ex defectu formæ, à Tridentino præscriptæ, in foro externo præsumi, saltem tanquam Sponsalia; sic Castropal. D. 1. de sponsal. p. 4. Joann. Bapt. de Luca L. 14. de Matrim. discursu 3. n. 23. quia, qui vult aliquem actum, intendit eum saltem eo modo valere, quo potest, si non valet eo modo, quo fit; sed matrimonium clandestinè celebratum valere potest in vim Sponsalium; ergo licet non valeat in vim Matrimonii, valebit in vim Sponsalium. Maj. arguitur ex L. *sitam angustii. ff. de servitutibus.* Min. par. ex aliis. Nam matrimonia impuberum, licet non valeant in vim matrimonii, valent tamen in vim Sponsalium ex c. *unico, de despons. Impub. in 6.* de quo jam egimus in præcedentibus, id, quod verum est, licet forent celebrata clandestinè, contrarium tamen docet P. Robertus König sup. cit. de clandest. despons. n. 28. *Vers. sed salvâ.*

652. Ratio ipsius est; quia sic expressè declararunt Cardinales ad cit. c. *Trid. Sess. 24. de Reform. matr. n. 11. §. qui aliter, quàm presente Parocho. §. matrimonium contractum coram testibus & §. matrimonium contractum non servat à formâ. 2.* quia ex contractu, cui jus taliter resistit, ut illum absolute annullat, & personas ad sic contrahendum omnino inhabiles reddat, nulla prorsus nasci potest obligatio legitima, consequenter nec Sponsalitia, nisi contrahentes in defectum matrimonii expressè se ad Sponsalia obligare intenderent; sic ille.

653. Verùm declarationes Cardinalium, procedunt solum de matrimoniis clandestinè celebratis, non autem Sponsalibus. Nec ex eo, quòd *promissio matrimonii* per verba de præsentis titulo clandestinitatis irrita sit; irrita etiam est promissio, quoad alios *juris effectus*, sed solum ad effectum matrimonii sic contrahendi, prout expressè limitat CC. in ipso textu. Et ideo illa omnimoda inhabilitas, vi Tridentinæ dispositionis, ut patet ex verbis ad sic con-

trahendum, non potest extendi, nisi ad casum, de quo Concilium ibi expressè disponit; ibi autem, ut patet ex toto textu, non agit, nisi de matrimonio contrahendo, & ad hoc contrahendum sic (nimirum sine præsentia Parochi & Testium¹) redditi fideles omnino inhabiles in loco, ubi decretum ejus incepit obtinere robur suum.

Nec valet dicere, regulam communem, quòd, si actus non valet, ut agitur, valeat, eo modo, quo valere potest, verificari solum, quando actus non valet, ut agitur, ex defectu causæ efficientis præcisè; secus, quando non valet, ut agitur, tam ex parte causæ efficientis, quàm ex parte causæ formalis. Nam matrimonia impuberum clandestinè celebrata in loco, ubi viget Tridentinum, non tantum ob defectum causæ efficientis in ætate in contrahentibus requisita deficientis; sed etiam ob clandestinitatem, seu propter defectum causæ formalis (nimirum formæ à Tridentino præscriptæ) invalida sunt, & tamen valent in vim Sponsalium; textus enim, de quo in c. *unico*, indefinitè de his loquitur. Deinde, citra causam per illam distinctionem restringitur communis regula, ut actus non valeat eo modo, quo valere potest, quando defectus est in actu (qui fit) ex parte causæ formalis, quia contraria sententia concedit, ejusmodi matrimonia valere in vim Sponsalium, si contrahentes in defectu matrimonii se expressè ad Sponsalia obligare intenderent; ergo etiam si id intenderent factò, seu virtualiter, & tacitè, aut juris interpretatione. Nam ea expressa intentio non facit, quòd actus eo modo, quo fit, non fiat cum defectu causæ formalis, seu formæ à Tridentino præscriptæ.

Denique, ut verum sit, actum nec eo modo valere, quo valere potest, in casu, quo non valet eo modo, quo fit, intelligi debet, si hujus invaliditas oritur ex defectu causæ formalis, quæ in utroque requiritur substantialiter (aliàs illi nocere non potest defectus formæ, ad quod ea non requiritur) at in Sponsalibus de futuro non requiritur eadem forma juris à Tridentino præscripta, quæ in matrimonio: sic multi docent, vota solennia nulliter emissa, in vim promissionis, nihilominus tenere quoad castitatem, in vim voti simplicis.

Illud

656. Illud, quod contraria opinio asserit, clandestino matrimonio impuberum, Tridentini decretum non resistere, in quantum clandestinum est, eò, quod noluerit formam præscribere pro iis quoque matrimoniis, quæ aliunde subsistere non possunt, sed tantum pro his, quæ antecederent reputantur valida: illud, inquam, immeritò dicitur: quia sic matrimonia in gradibus prohibitis, post promulgationes, sed sine præsentia Parochi, & testium, inita, non caderent sub pœnas Tridentini contra matrimonia simpliciter clandestinè contracta. 2. quia sic contrahentes clandestinè, sed nulliter (ob impedimentum occultum) eo legitimè sublatò, non essent Rei illius culpæ contra legem illam Tridentini, celebrato prius matrimonio. 3. quia sic etiam dici posset, laborantem duplici impedimento dirimente, v. g. consanguinitate, & voto solennis castitatis, uno tantum titulo nulliter contrahere, dicendo dispositionem juris de voto solenni non esse pro matrimoniis, quæ aliunde subsistere non possunt, quod tamen non bene dicitur.

§. 2.

De qualitate Parochi, ad valorem matrimonii.

657. Communis doctrina est, quod esse debeat Parochus proprius, saltem unus ex contrahentibus. Constat ex *Trid. cit. c. 1. Sess. 24. ibi: statuit benedictionem à proprio Parocho fieri*, neque à quoquam, (nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario) licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii Sacerdoti concedi posse; sicut ergo novi Coniuges à proprio Parocho benedici, sic à fortiori ab eodem, & non alio (seclusà hujus licentià) copulari debent ex mente Concilii, præsertim cum ibidem pœnam statuat, in quemvis Parochum, & Sacerdotem alium, qui alterius Parochiæ Sponsos, sine illorum Parochi licentià, matrimonio conjugere, aut benedicere, ausus fuerit.

658. Difficultas est, quis Parochus censetur proprius ad effectum validè coram ipso contrahendi matrimonium juxta mentem Concilii? ad hoc respondet de Luca *cit. n. 12.* ut quis dicatur Parochianus ad effe-

ctum legitimè, ac juxta formam Tridentini, celebrandi Sacramentum matrimonii coram tali Parocho, non sufficere, quod ipse, vel ejus Sponsa, intra illius Parochiam materialiter habitent, v. g. *causa curandi, se curandi, aut mutationis aëris*: sed requiri domicilium formale, animo scilicet ibi permanendi, ac vivendi, tanquam in domo habitationis.

Quoniam verò hoc ipsum jus formalis domicilii totum pendet ex facti qualitate, ac particularibus circumstantiis, nulla desuper statui potest regula generalis, cuique casui applicabilis. Hinc ea, quæ circa alicujus temporis decursum, sine alio signo, considerari solent, certam regulam non præstant. Unde *vis non est in tempore*, cum benesimul stent, ut illud breve sit, & tamen ex aliis circumstantiis domicilium contractum dicatur; & è converso sit temporis considerabilis, & tamen illud non adfit. Et ideò, ut rectè notat de Luca *cit. num. 13.* tutum non est, in aliquibus declarationibus S. Congregationis, vel Rotæ decisionibus, proditis in diversis casibus particularibus, fundamentum indefinitè constituere, nisi casus, de quo agitur, easdem omnino individuas habeat circumstantias, cum aliàs etiam modica facti diversitas totalem juris diversitatem causare possit.

Hinc dicendum, illum Parochum loci, in quo Sponsus, vel Sponsa moratur, ad effectum matrimonii non eo ipso esse, vel non esse proprium alterutrius Parochum, sub quo ille, vel illa, longo aut brevi tempore, in ejus Parochia fuerit; nam sicut per menses, & ultra, quis morari potest in aliquo loco, sine animo ibi perpetuò permanendi, ac vivendi, sine quo non habetur in tali loco domicilium formale: sic è contra potest quis, cum animo ibi permanendi, ac vivendi, etiam primo statim die, quo ad talem Parochiam venit, fieri Parochianus, & formale ibi domicilium obtinere. Sic Emman. Sà. in *aphorism. V. matrim. num. 2.* & *V. Parochus. num. 2.* Unde sequitur, illum solùm dici ad hunc effectum, proprium contrahentium Parochum, in cujus Parochia, saltem unus eorum, habet domicilium formale. Quare si Sponsi in distinctis Parochiis domicilium formale habeant, tam Sponsi, quam Sponsæ Parochus erit eorum pro-